

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL
Infotehnoloogia teaduskond

Patrik Peremees 192025IAAM

Eelanalüüs migratsiooni järelevalveprotsessi kaasajastamiseks

Magistritöö

Juhendaja: Priit Rospel
MSc

Tallinn 2022

Annotatsioon

Käesoleva magistritöö eesmärgiks on parendada migratsioonijärelevalvega seotud protsesse, mis võimaldaksid senisest tõhusamat migratsioonijärelevalve elluviimist. Magistritöö teema on ajendatud Eesti rändepoliitilistest eesmärkidest, kusjuures eesmärkide täitmine sõltub riigi võimekusest tagada õigeaegne ebaseaduslike rändetegevuste tuvastamine ja ennetamine.

Antud töös käsitletakse migratsioonijärelevalve töös esinevaid probleeme, milleks on protsesside ebaselgus, rutiinsete tegevuste puudulik automatiseeritus, andmete käsitsi kogumine ja töötlemine ning menetluseks vajalike andmete killustatus ja kättesaadavus. Ebaefektiivsete protsesside tõttu kulub migratsiooniametnikel väga palju aega rutiinsetele ja korralduslikele tegevustele, milleks ei ole mõistlik kulutada ametniku tööaega.

Magistritöö teoreetilises osas andis autor ülevaate valdkonna hetkeseisust – milline on rände hetkeolukord Eestis, kuidas viiakse hetkel läbi migratsioonijärelevalve tööprotsesse, millised on juriidilised piirangud. Lisaks sellele andis autor ülevaate kasutatavatest meetodikatest.

Magistritöö analüüsi osas viidi läbi äri- ja süsteemianalüüs. Ärianalüüsi käigus kaardistati migratsioonijärelevalve võimekused, strateegilised eesmärgid, ärinõuded ja soovitud seisundi protsessid ja alternatiivsed lahendused. Süsteemianalüüsi käigus kaardistati loodava lahenduse funktsionaalsed ja mittefunktsionaalsed nõuded ning kavandati prototüüp.

Lõputöö on kirjutatud eesti keeles ning sisaldab teksti 78 leheküljel, 7 peatükki, 23 joonist, 19 tabelit.

Abstract

The goal of the master's thesis is to improve the existing migration supervision processes, which are carried out by the Police and Border Guard Board in Estonia. Improved migration supervision processes would enable to identify and prevent illegal immigration more effectively. The topic of this thesis has a significant importance as the Estonian Ministry of the Interior has put together strategic goals considering immigration to Estonia and effective immigration supervision has a major part in achieving these goals.

This master's thesis studies problems in migration supervision, such as unclear workflows, lack of automation in routine activities, collecting and processing data by hand and the scarcity of data needed for migration supervisory work. All these problems take up a lot of valuable time, which would otherwise be used in other important activities.

In the theoretical part of this thesis, the author gives an overview of the current situation in the migration supervision area – what is the current situation of immigration to Estonia, how are migration supervisory processes executed and the legal restrictions considering migration. In addition, the author gave an overview of the methodologies used in the master's thesis.

In the analysis part of the thesis, the author conducted business and system analysis. During the business analysis the author mapped the capabilities of migration supervision, strategical goals, business requirements, to-be processes and alternative solutions to existing problems in the migration supervision. During the system analysis, the author mapped the functionalities of the to-be solution as well as non-functional requirements. In addition, a prototype was made of the proposed solution.

The thesis is in Estonian and contains 78 pages of text, 7 chapters, 23 figures, 19 tables.

Kokkuvõte

Käesoleva magistritöö eesmärgiks oli parendada migratsioonijärelevalvega seotud tööprotsesse, mis võimaldaksid senisest tõhusamat ebaseadusliku rände ennetamist ja tuvastamist. Olemasolevad järelevalveprotsessid on ebaselged, ajakulukad ning seeläbi takistavad tõhusa järelevalve elluviimist. Lisaks sellele ei toeta olemasolevad protsessid rändepoliitikas seatud strateegiliste eesmärkide elluviimist.

Magistritöö teoreetilises osas andis autor ülevaate valdkonna hetkeolukorrast:

- Sisseränne Eestisse – milline on hetkel sisserände olukord Eestis, kuidas suurenev sisseränne mõjutab Eesti sisejulgeolekut.
- Migratsioonijärelevalve – kuidas viiakse hetkel migratsioonijärelevalvet ellu, millised on migratsioonijärelevalve olemasolevad võimekused ning peamised valukohad.
- Juriidilised piirangud – millised seadused reguleerivad rännet ning migratsiooni järelevalvet.

Magistritöö peamised tulemused on järgnevad:

- Ärianalüüsi tulemused – ärivõimekuste analüüs, ärinõuete ja ärireeglite formuleerimine, äriinfo mudeli koostamine, olemasolevate äriprotsesside parendamine.
- Süsteemianalüüsi tulemused – funktsionaalsete ja mittefunktsionaalsete nõuete kaardistamine, alternatiivsete lahenduse leidmine, prototüübi kavandamine.

Magistritöös väljapakutava lahenduse implementeerimisel muutub kogu järelevalve läbiviimise protsess tõhusamaks järgnevatel põhjustel:

- automatiseeritud andmetöötlus, sh andmete käsitsi sisestamise ja töötlemise vähenemine;
- ühe isiku järelevalve teostamiseks kuluva aja vähenemine;

- andmete dubleerimise vähendamine;
- andmete kättesaadavuse suurendamine;
- migratsioonijärevalve tööks vajalike andmete koondamine ühtsesse süsteemi;
- ebaseadusliku rände ennetustöö parendamine;
- ebaseadusliku rände õigeaegne avastamine.

Magistritöö tulemusena valminud äri- ja süsteemianalüüsi tulemusi saab kasutada migratsioonijärevalve jaoks loodava lahenduse arendusmahtude hindamisel, arenduste planeerimisel. Magistritöös kirjeldatud probleem on töö tulemusena lahendatud ning eesmärk täidetud.